

Jumalateenistus Nõos P, 08.05.22 kell 11.00, *Jubilate*, emadepäev

Lektsioonid: Js 40:26–31; Jh 16:16–23

Jutlus: Hb 13:14–16

Laulud: 430 (1–3); 307 (1–3, 4); 463 (1–3); 298 (1–3)

Sest meil pole siin jäädavat linna, vaid me taotleme tulevast. Viigem siis tema [Jeesuse] kaudu alati Jumalale kiitusohvrit, see tähendab tema nime tunnustajate huulte vilja. Ärge unustage teha head ja pidada osadust, sest sellistest ohvritest on Jumalal hea meel!

Täna on emadepäev. Armastatud päev paljude jaoks. Emaarmastus on ju inimelus universaalne väärtus – see ühendab kõiki inimesi, sest kõigil inimestel on ema. Pole inimest, kes ütleks, et ema pole tarvis, sest muidu poleks ütlejat ennast olemas.

Ent kuidas käib emadepäev kokku kristliku usuga?

Apostel Paulus ütleb Gl 3:28: „Ei ole siin [Jumala laste perekonnas] juuti ega kreeklasi, ei ole siin orja ega vaba, ei ole siin meest ega naist, sest te kõik olete üks Kristuses Jeesuses.“ Nõnda siis ei loe inimese rahvuslik ega religioosne taust, sotsiaalne kuuluvus ega sugu: Kristusesse ristituina on kõik inimesed ühesugused.

Ja võiks siis ka öelda, et Kristuse ihu liikmena pole meile tähtis, kas oleme emad või lapsed.

Ometi ütleb Jeesus Mt 5:17: „Ärge arvake, et ma olen tulnud Seadust või Prohveteid tühistama.“ Kes meist ei tunneks Moosese 4. käsku (2Ms 20:12): „Sa pead oma isa ja ema austama, et su elupäevi pikendataks sellel maal, mille Issand, su Jumal, sulle annab!“? Jeesus tõlgendab seda käsku Mk 7:11j ja näitab, kuidas variserid ja kirjatundjad püüavad religioossete kohustuste kattevarjus isa ja ema eest hoolitsemisest hoiduda.

Lk 2:51 on samuti öeldud, et 12-aastane Jeesus oli oma vanemaile allaheitlik ja küllap järgis sedasama vanemate austamise käsku. Jh 19:26j järgi muretses Jeesus isegi ristil rippudes enne oma piinarikast surma oma ema pärast, usaldades ta oma jüngri hoole alla. Ja ka Paulus ise ütleb Ef 6:1: „Lapsed, olge kuulekad oma vanemaile Issandas, sest see on õige!“

Selline vastuolu käsu ja evangeeliumi vahel tuleb lihtsalt sellest, et Jumala riik pole veel lõplikult saabunud ja ka kogu Jumala loodu, mida oma elus kogeme, peab toimima Jumala seaduste ja korra järgi.

Kui Jumal loob 1Ms 1:27 järgi inimese meheks ja naiseks, siis ütleb ta neile järgmises salmis: „Olge viljakad ja teid saagu palju!“ Selle käsu rakenduseks lõi Jumal emaduse ja isaduse, rajas järglaste kasvatamiseks perekonna institutsiooni ning sätestas järglaste kohustuse oma vanemaid austada. Ja see kohustus kehtib kõigile inimestele, kuni Jumala loodud maailm tema nõu kohaselt püsib.

Jah, tänu Jeesus Kristuse lunastustööle on Jumala riik jõudnud inimeste juurde ja on koguni nende seas või isegi sees (Lk 17:21). Ja selle uue olukorra valguses pole emadusel, isadusel ja perekonnal enam sellist rolli nagu vanas, kaduvas olukorras. Kuid, veelkord, see ei tähenda, et see nn vana olukord oleks kuhugi kadunud, sest kristlane on ju dr Martin Lutheri tabava mõtte järgi ühtaegu õige ja patune: õige Kristusesse ristituna, kuid patune pattulangenud inimsoo liikmena.

Meie tänane kirjakoht algab sõnadega: „Sest meil pole siin jäädavat linna, vaid me taotleme tulevast.“ See tähendab seda, et meil on praegugi olemas linn ehk meie maine elu, millega peame hakkama saama ja mis pakub meile nii rõõme kui muresid. Kuid kristlastena me taotleme tulevast linna ehk igavest elu, mis on meisse juba istutatud uue, Kristuse loomusena ja Püha Vaimi meie sees paneb meid püüdlema sellest maisest eksistentsist edasi, lõplikult ja igavesti Jumala juurde.

Nõnda on meil ka kirikus igati kohane tähistada emadepäeva, sest – nagu ennist öeldud – ilma emata ei saaks me selles Jumala loodud maailmas eladagi (ja ka meie Issand ja Õnnistegija poleks sellesse maailma saanud sündida ilma emata). On kohane paluda õnnistust kõigile emadele, vanaemadele ja vana-vanaemadele, ristiemadele ja emahoolt pakkuvaile inimestele, kes veel elavad. Ning on kohane mälestada meie kõigi emasid, kes on käinud meie eel ja oma maise teekonna lõpetanud.

Tänase kirjakohta valguses jääb aga veel kõnelda sellest, mida tuleks teha seda „tulevast linna“

taotledes, kristlasena igavese elu poole püüeldes.

Heebrea kirja autor ütleb esmalt: „Viigem siis tema [Jeesuse] kaudu alati Jumalale kiitusohvrit, see tähendab tema nime tunnustajate huulte vilja.“ See võib-olla veidi eksitavalt poeetiline väljend „huulte vilja“ pärineb prohvet Hoosealt Ho 14:3, nii et ärgu see meid segadusse ajagu. Mõeldud on siis seda, et kristlase ülesanne on alati Jumalat kiita. See on justkui tema ohvriand Jumalale.

Sellega seoses tuleb mulle kui muusikataustaga inimesele meelde Johann Sebastian Bach'i teos „Musikalisches Opfer“ ehk „Muusikaline ohver“, mille Bach kirjutas Preisimaa kuninga Friedrich II tellimusel 1747, kolm aastat enne oma surma, ja mis kujutab endast kogumikku polüfoonilisi palu üsna keerulisele muusikalisele teemale.

Seda pealkirja „Muusikaline ohver“ saab võtta kahes sümboolses tähenduses. Ühest küljest oli see teos tellimustööna ohver Bach'i maisele isandale kuningas Friedrich II-le. Teisest küljest aga tänuohver Jumalale (selles teoses on peidus ka palju viiteid Piiblile), millega Bach ehk tänas Jumalat oma muusikalise ande ja loominguliselt erakordselt rikkaliku elu eest, mida ta ehk tundis juba lõpupoole jõudvat. Ja kiitis endale antud annetega lihtsalt Jumalat nii hästi kui oskas.

Täpselt samamoodi peame talitama ka oma elus kristlasena. Meil kõigil on oma anded ja oma töö, mida teeme. Võib ka öelda, et oma rist, mida elus kanname. Neid andeid ja seda tööd me teeme ühest küljest loomulikult oma ligimeste ja ühiskonna hüvanguks. Kuid teisest küljest kiidame selle kaudu ka Jumalat, kes on meid loonud, kogu nähtava eksistentsi andnud ning on meid kutsunud Jeesuse Kristuse läbi enda juurde igavesse ellu.

Ja et Hb autor rõhutab selle kiitusohvri puhul just Jeesuse nime tunnustamist, siis, nagu J. S. Bach oma „Muusikalises ohvris“, tuleks oma töös alati jätta koht ka evangeeliumi kuulutamisele. Küllap Jumal õpetab oma Püha Vaimu läbi meile viisi, kuidas seda teha!

Justnagu lugeja kimbatust mõistes, lisabki Hb autor juurde veel ühe mõtte meie kirjakohas: „Ärge unustage teha head ja pidada osadust, sest sellistest ohvritest on Jumalal hea meel!“

Niisiis on see töö, mida Jumal meilt kui kristlastelt ootab, heade tegude tegemine ja osaduse pidamine, sest ka selle kaudu saab Jumalale tuua kiitusohvri.

Heade tegude tegemine on arvatavasti kõigile mõistetav asi. Eile toimus üle-eestilise koristusaktiooni „Teeme ära!“ järjekordne talgupäev. Selle 2008. aastal Rainer Nõlvaku algatatud aktiooni mõte on minu meelest väga kristlik: muuta meie maailm puhtamaks, et meie järeltulijail oleks parem elu. Niisiis aktsioon, mis pole suunatud mitte niivõrd tegijate enda heaolule, kuivõrd teiste heaolule.

Praeguse Ukraina sõja ajal on samuti palju võimalusi head teha, lihtsalt niisama, omakasupüüdmatult. Kas annetada raha, esemeid või toitu, aidata pagulasi jne jne. Just see omakasupüüdmatuse on kristliku heategevuse märksõna: head tehakse mitte selleks, et ennast esile tõsta või oma südametunnistust vaigistada, vaid Jumala kiituseks. Tänumeest Jumalale selle eest, et Ta on meile kinkinud võimaluse elada igavesti.

Ent mida mõtleb Hb autor osaduse pidamise all? Sõna osadus ehk algses kreeka keeles κοινωνία (*koinonía*) tähendab esmalt 'osalemist', piibellikult mõttes tihti ka 'selle jagamist, mis kellelgi on', täpsemalt annetamist puudustkannatajate heaks.

Nimetatud teine tähendus sai avatud juba ennist heategevuse juures. Ent osadus kui milleski osalemine on samuti tähtis. Siinsamas Heebrea kirjas Hb 10:25 seisab: „Ärgem jätkem unarusse oma koguduse kooskäimist, nõnda nagu mõnel on kombeks, vaid julgustagem selleks üksteist – ja seda enam, mida rohkem te näete seda päeva lähenevat.“

Koguduse kooskäimine on üks tähtsamaid osaduse vorme. Ja nagu näeme, saab just selle kaudu kristlikus elus Jumalale kiitusohvrit tuua. Niisiis pole jumalateenistustel käimine mitte ainult traditsiooni järgimise ning inimese vaimse ja vaimuliku tervise tagamise huvides, vaid see on ka kiitusohver Jumalale, kuna tekitab koos teiste kirikulistega osadust.

Osadust tekitavad muidugi ka muud koguduse üritused, nt talgud või kasvõi koguduse kohvilauad. Kuid ainult siis, kuid nende alus on omakasupüüdmatu, vaid Jumalale kiituse toomine läbi üksteise toetamise, kinnitamise ja julgustamise.

Nõnda siis, kui meil õnnestub tänasel emadepäeval teha tegusid, mida meie taevane Isa saab tõlgendada eelkirjeldatud kiitusohvritena, siis on see päev igati korda läinud. Eks igaüks leiab

Kristuse nimel selleks oma võimaluse!
Aamen.